

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe şase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articlele nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări**Porneiri desnădăjduite**

Proclamația marelui sfat național român, în care pulsează totul energia vieții noastre ferecate în situații imbecile vacuuri de imbolăgnare misleșitale feudalilor stăpâni, a sărătui valuri de amără și desugătătoare turburăre în presa fidovită din Budapesta. Doar toți se aliniază îndaleaga și copilarie reasă nadjejdă că și acum îl se va izbândi ca și la anii 1848 și 1868 să amăgească norodul «valahilor» creduli cu făgăduință și momeni, bune de îngropat în paragrafi suci și vre unei legi de autonomie similară. Să de sigur, animat de credințele și iluziile acesteia, a coborât la Arad și prietenul nostru de teri, astăzi ministru: Oszkar Jászai.

Tinuta bărbătească, de o strămoșăcăndăratnicie înțeleagă a frunților noștri, î-a deschisăt și acum foia dânsului strigă în gura mare că Ardealul și «codru Herții», și românii «înhăroi» ori pe grădini diplomatică cu suntem oameni «nesinceri».

Nu știm cum și ce învață Talmudul despre felul de a fi sincer față de «goi», săm înșă un lucru și acela că curat și sfânt ca răsăritul soarelui, că neamul nostru să devină stăpân până la雪花 cea din urmă a fost și este sincer și drept. Să tocmai pentru sinceritatea și iubirea lui de dreptate a trebui să indre se astăzi de mulți dela slugile iadului, pe care astăzi Cristosul dreptății și înviitorii noastre îl trimite în muncile de veci.

Dar chiama și marturi. Sporadicile declarării facute ori nefacute de vreun fruntaș și neamul. Uită înșă asemenea fariseilor să spuna că ele, intră că și sună, dacă și joi se ardeară în umbra batonelor jandarmărescă, a temnițelor întunecioase și chiar a furilor.

Da înțelegem dragostea voastră de sinceritate, o înțelegem și ne înțelegem de falșitatea ei. Fișă fericiți cu ea în casă și fra voastră!

Chipul în care ne înjură «Pester Lloyd» ne lasă de tot rece. Ne înjură doar ca să poată măngâia și apăra jidănașii, că tare ni se năpădit satele românești! Strigă «ghivâl» doar îl se va auza glasul — hodoregit și răgușit într-o încocăpare a fostilor săi stăpâni Tisza și Wekerle — în Paris, Londra și Washington. Își ar jine să i se audă, ca marii și dreptii noștri protectori, să-i facă scăpați dintre noi, îndrumându-i că sămânță cu tot, spre pleșuele coline ale Palestinei! Noi vom fi foarte bucurosi să-i sămătuăm în Canaanul lui Moise.

Așa în presă! Dar nu se ostioice cu atât! Guvernul lui Károlyi a trimis o mulțime de scriitori, ziaristi în Elveția, Franță și Anglia să căștige prin informație ce le vor plasa în favoarea ungurilor, simpatiile popoa-

relor antantei. Să au mers acum mai în urmă și bancheri însăși de bancnote — apoi profesori și preoți pentru a reînnoi cunoștințe învecinate și prietenii îndușmani, să stăruș și în calea acesta să intrească înimile celor drepti și puternici de către «neamurii tâlhăre: cehi, slovacii, români și sărbi».

Zadarnică incercare. Iluzii înșelătoare!

Lumina soarelui răsără în chip atât de mare nu o poate întuneca stolul corbulor și nici amuți glasul de dumnezeasca dreptate prin cronicători lor.

Unirea Românilor

Crestine, când te duci în noaptea sfintei Invierii cu lumânarea în mâna la biserică, te duci cu gândul împăcat și cu sufletul senin, fiindcă știi un lucru: a inviat Iisus Hristos. Tot linistit și cu aceeași semnătate în suflet ne gândim astăzi încă în lumii lucruri: și neamul nostru a inviat spre libertate. Să trebuia să învieze, că să oaceptă dreptatea. Să trecutul nostru o cere; și la urma urmelor și istoria totă dreptate este.

Nu primiți înapoi în trecutul nostru!

In vremurile dîntâi ale existenței noastre naționale, cum eram noi în răsăriti dinoaco și dincolo de Carpați, instinctiv ne stăpânea acelaș gând pe toti: că sănătuna, Dragoș Vodă, mândrul vânător de bouri din Marca Murăș, să pogorât din munți spre răsărit și a făcut un stat nou: Moldova, lar altă povestire ne spune că Radu-Negru dela Făgăraș să lăzboje de vale către Câmpulung și a întemeiat Tara Românească. Pentru această din urmă poveste frumoasă învățăti nu altă nici un temei, dar ea își alătură ei în sufletul Românilor. Povestirea aceasta nu vrea să zică alta decât că ne-am simțit una.

Acum, veniți și vremuri grele peste români. La noi ne-au încalecat Ungurii și ajutându-i împrejurările de atunci, din Română au făcut rob. În Tara Românească și în Moldova am trebuit să ne închiușăm Turcilor și împărăția tuturor jafurilor din lumea astăzi le a stors pe bietele țărăsoare, aducându-le până aproape de peine și s-a introdus un sistem de guvernare păcătoare, care și acum se mai înveță uneori ca o nălucă printre cei vii. Dar Voievodii români său înțintă foarte viteză, și pe când săngeroiu ei cu vrednicii lor supuși, oamenii din apus puteau trăi în liniste și se puteau bucura de lumea lui Dumnezeu. Când Stefan Vodă al Moldovei se impotriva cu ostia noastră scrie cătră Papa — păgânătă, nemesul ungur din Ardeal, pasă-mi te creștin, înămăha pe Român la plug și popa valah trebuia să-i căne și vână...

Se mai întoarce înșă și roata vremii! și cu un an înainte de a se

încehea veacul al săsesprezecelea Mihai Vodă Viteazul zdobi pe Unguri la Selimbăr și întră în Bălgard. Știi cine s'ă găndit în clipetele acelea mai întâi la unirea tuturor Românilor? Țărani noștri din Ardeal! Mucenici satelor noastre. Căci Mihai Vodă, care mai era și general, gădea că va putea face pe largă unire și o alianță cu Austria împotriva turcilor. Împăratul Austriei? Slăbăogiu împărat sedea în Praga și se tot căznea să ceteasă în stele, iar pe Mihai l-au omorât și surzi față de viitor, își astupă urechile și strigă în gura mare: nu-i admirări! Șarmani copii fără de minte: întorc spatele zidului și zic că nu există; și apoi învârtindu-se grubnic pe picior, se izbesu cu capul de zidul nexistenter, dar scânteie...

Să inainte Mihai plănuie unirea românilor un dom cu Moldovei de origină străină: Ioan Despot-Vodă. Era un Grec săret și lăuduros, care bucuros s'ar fi tras din veche viață de domn glorioasă. Cunoscând originea română a Românilor, și e părea Grecului acestuia, că el este chemat de soarte să unească pe toți Români într-un singur stat. Nu l-au ierat puterile, dar gândul se țesea mai de parte.

Si ce să vedetă? Cu o generație după Mihai Viteazul se iu un principie ungur în Ardeal, Gavril Bethlen, pe care îl rămnăta iarăș acelaș gând în altă formă. Voia să unească Muntenia și Moldova cu Ardealul și să se facă rege — Rege al Daciei! — peste toți Români, calvinizându-i Zahărnică sănătățile ungurești. Catarina II, Împăratessa tuturor Rușilor, voind să smulgă Ardealul din mâna Habsburgilor, se gădea să poată pe generalul Potocki, favoritul ei iubit, stăpâniot pravoslavnic peste toate părțile locuite de Români. Astfel s'ar fi creat o Dacie ortodoxă, în deseobire de Dacia calvină, visată de Gavril Bethlen, sub suzeranitatea rusească. Frumosul general mincinos nu izbuti! Dar ce ne învață planurile acestea? Că să luăm că sănătun un singur neam și că se cuvine să sună unit! De aceea și să încercat în trecut să ne unească unii într'un chip, alii într'alalt!

Gândul de unire a robit sufletul Românilor din secolul al XVIII-lea încoace și mai mult, și chiar incercările puterilor vecine, Austria cu acătușul ei unguresc, care neînea tot atât de mult la avutul nostru, — chiar incercările acesteia de a impiedica orice unire între țările surorii, ne dovedesc că era înrădicată idea unirii, în sufletul Românilor. Veacuri de arăndul am hrăniti gândul acesta sfânt, vea-

curi de arăndul au crezut și străini în el. Numai vremurile nu ne-au fost prielnice.

Să schimbăt acum și vremurile, și pe când România noastră muria pentru un împărat foarte îndepărtat pe cele cămpuri de răsboi, frații noștri în Regatul Sibiului, la Oltu, la Mărășești au boțezat cu sânghe zorii măntuirii noastre.

Numei Ungurii se fac a nu și, cine sănăt noi și se impotrivesc năsuntelor noastre. Orbi față de trecut și surzi față de viitor, își astupă urechile și strigă în gura mare: nu-i admirări! Șarmani copii fără de minte: întorc spatele zidului și zic că nu există; și apoi învârtindu-se grubnic pe picior, se izbesu cu capul de zidul nexistenter, dar scânteie...

Apa Dunării n'o pot face Ungurii și maghiari-jidani lor să curgă în sus. Vor schimba ei mersul istoriei? În ciuda tuturor calumnilor și minciunilor meșteșugării unirea se face, trebuie să se facă; aşa cere istoria și istoria este dreptatea.

R. Cădea.

Marele Cartier General**Români!**

Din Inalt ordin al M. S. Regelui Ferdinand I, în urma chemării Comitetului Național Român, armata noastră a trecut Carpați.

Păsind cu dragoste frântăș pe pământ Transilvaniei ostirea română vine în numele unor sfinte drepturi naționale și omenești pentru a garanta libertatea deplină a tuturor.

Insuflații de aceste gânduri, asigurăm pe toți locuitorii pământului românesc până la Tisa și Dunăre, fără deosebire de neam și de lege, că vom păzi cu credință viața și avutul tuturora.

Îndemnăm deci întreaga poporitate, ca sub pavâză oastei române, să-și continue ocupările obisnuite, astfel ca viața normală în sat și oraș să nu suferă nici o turburare.

Îndemnăm locuitorii i se va respecta libera exercitare a drepturilor sale ceteșteni, dar și acelaș timp se pun în vedere tuturor, că orice incercare de a provoca dezordine, de a săvârși acte de violență sau de nesupunere, se va pedepsii cu toată severitatea.

Şeful stat-majorului general al armatei
GENERAL PREZAN.

La Bălgardul nostru!

Toți români de pe aceste plăuri să-și dea întâlnire în cetatea vestită a Bălgardului la ADUNAREA NAȚIONALĂ DE Duminică, în 1 Decembrie n. (18 Noemvrie) v. 1918.

Apel către națiunea română

Am înființat pe teritoriile locuite de români garde naționale, ca să putem împărtășii mai ușor ideul săntării al tuturor românilor, eăr până atunci să putem susține ordinea în aceste ținuturi prin oamenii noștri de incredere.

Susținerea acestor garde și necesară, evenimentele ne-au sfiat însă neînțelegibile materializate. Astfel cheltuielloar foarte mari de susținere le putem face fără numai cu sprijinul tuturor românilor, pentru că ai tuturor și ai idealului.

Așa-lăm își urmare la sprijinul tuturor, rugându-ne că – pătrunși de menirea acestor zile mari – să-și desfăcă, după ale sale putințe, obolul intru acoperirea cheltuielloar gărdelor naționale române. În special apelăm la băncile și bogățieni noștri.

Sătem convinsii de spiritul de jerifă al poporului nostru și nici nu în îndoială, că fiecare român își va face datoria, vrednică de scăpat.

Contribuibile să se trimită la adresa: Comandamentul suprem al gărdelor naționale române, Arad Ferenc-é. – Primirea lor se va citi în ziul oficial «Românuș».

In integrege cu Consiliul național român central

Arad la 7/20 Noemvrie 1918.

Rimbaș, loc., Vlad, major, comandant. C. N. R.

Comanda supremă a gărdelor naționale române din Ungaria și Transilvania

Ordin de zi Nr. 5

Numearea delegaților pentru Consiliul din Alba-Iulia. În urma decursului C. N. R., fizice comitătii ar să trimită 1 ofițer și 1 soldat, ca reprezentanți ai Gardelor Române.

In consecință dispun următoarele:

Din partea comandantei supreme participă comandanțul, adjutanțul, referentul de organizare, referentul contactului cu C. N. R. și referentul spiritual.

Din fizice comitătii participă comandanțul gărdiei comitătene și un gardist echipat.

Locul de întâlnire: Comanda gărdiei naționale din Alba-Iulia, în 1 Decembrie la orele 8 a.m.

Mandatorii au să aducă cu sine autorizația deschindătorilor ca mandatori comitătene. Pienipotențialii vor primi credinționalele din Alba-Iulia.

Susținerea ordinei la adunarea națională constituințială. Comanda trupelor pentru susținerea ordinei o preia căpitanul Florian Medrea în Integrege cu cap. A. Bogdan, Gardile din cerculul Alba-Iulia, Blaj, Alud, Abrud, precum și gardele mărginete cercurilor acestora au să se prezinte în seara zilei de 30 Noemvrie în Alba-Iulia.

Fiecare care să provada cu alintele pe două zile.

Dispozitii speciale dă căpitanul Medrea și curierii.

Pontica ca adunarea să fie impozantă, să se facă propagandă intensivă ca îndeosebi din jurul Albei-Iulia să participe cât mai mulți popor.

Rimbaș, locot., Vlad, major, adjutanț.

De când s'au boerit. Jidovii unguri dela Világ, de când se inducesc la putere, sănt mai răi decât colegii lor de pe vremuri, când înjurau pe români în *Pesti Hirlap* și în codițele sale.

Despre manifestul națunii române *Világ* scrie cu litere grase, că nu este facut cu stirea și aprobată partidului român social democrat. (Neadevărat, spus cu intențunea de-a face intrigă!

Despre adunarea dela Bălgard tot Világ scrie de pe acum că vor fi de fată «cam 700–800 de votanți; — incolo ia, niste «boescoros», — (expresia proprie a lui Világ din 22. l. c.)

Orcine poate să-și facă închipuire,

ce ne aşteaptă pe noi, ca români, în viitoarea republică maghiară, — dacă ne-ar bat soarta să ne stăpânească unguri.

Se dovedeste, nu mai stiu a cătea orăr, că cei ce ne-au săută apără cănd erau în opozitie, ne sănt cu atât mai inversați dușmani, dupăce pun mâna pe funcții bănoase.

Consiliul național român la coloanelu sărb Dragomir Popovici

Ieri, în 21 Noemvrie, au intrat sărișii în cetatea Aradului sub conducerea d-lui colonel **Dragomir Popovici**. Azi la orele 4 d. a. Consiliul național român prin dr. Ioan I. Pappa episcopul Aradului, dr. Stefan C. Pop și maiorul A. Vlad s-a prezentat în cetate să aducă salutul său sărbilor. P. S. Sa părțile Episcopul I. I. Pappa a rostit cădrul și colonel D. Popovici următorul discurs:

Domnule comandanți,

Consiliul național român central din Arad și salutul nostru mesu cu stiință sinceră și cu iubire nerăstărită, zicându-vă: «Bine ați venit!»

Salutarea noastră sinceră vă rog să o primiți totodată și la adresa întregiei națuni sărbe, a cărei și nu astăzi obiectul admirației generale pentru energie și tenacitatea dovedită în tot cursul răsboiului de sapte ani, iar expresiunea iubirii noastre neînălțării să o primiți drept răsunet la dragoștela de neam, ce vă însuflează în luptă purătă reprezalarea idealului avut.

Poporul român din Ungaria și Transilvania și altcum s'a purtat totdeauna cu respect și dragoste față cu națunie sărbă ce și nu numai pentru virtuile militare și a iubirii sale consințente de neam, ci și din motivul, că o parte preponderantă a națiunii române de pe acest teritor, este legată de națunie sărbăcesc prima răsu-

nare că maturitatea crește credința religioasă.

De aceea și episcopul pristav, președintele salariaților consiliului național român din Arad, vă salut și în numele ortodoxilor și împisori asupra dumneavoastră, de către comandanți, căt și asupra națunii sărbești, dar și binecuvântare creștească.

D-l colonel Dragomir Popovici a răspuns următoarele:

«Domnule,

«Mă bucur foarte mult de salutul con-

siliului național român. Națunie sărbă și națunie română au trăit totdeauna în cele mai bune relații, ele au avut vecini identice interese. Sper, sunt chiar convinz, că națunie sărbă și cea română și în viitor vor urma în perfectă armonie munca lor spre ferirea celor două popoare avizate la sprijinul împăratului. Vă rog să comunicăți națunii române salutul cordial și vă asigur de tot respectul și de tot sprijinul.

Deputații români au felicitat călduroz de către căpitanul Tr. Popa, erau în parte direcționale, date în parte politice de Comitetul Național Român, iar apoi s'au întrebuințat încă mai multe minuni cu domnul colonel, care s'a despărțit de dânsii în chipul cel mai călduros.

Rolul de tâlcimi a avut amicul nostru dl. locotenentul Alexandru Tabacovici din Arad.

«R.s.»

Jafuri neomenesci

Călători vrednițe de toată încrederă, chiar și locuitorii din România de pe la Pitești, Câneni, povestesc lucruri ingrozitoare despre făpturile de pagâne jafuri ale germanilor. Fură de la ou până la bou, apoam îmbrăcăminte, haine de pat, usi, fereștri, acăreturi economice, cu un cuvânt tot ce le cade în drum. Si nu se mulțumește numai cu atât. Mai și slutesc în bătăi despoata poporațione pasnică.

Întrebăm cu măhnită indignare până când ne vor mai jafui, după ce au stors întreaga sevă a pământului său din loc de biruință împăratului etc. s'a căntat: «Biruința oştirilor române drăguște!

Furtunase strigăte de «Să trăească» și aplauze sgromotoane la izbucnire, când sergent maiorul din Orăștie Gh. Oprea a desfășurat steagul nostru steag național spre sfârșire.

Mulimea privată: la acest simbol na-

Senatul central al soldaților români

Din Viena primul următoare corespondență:

Citind cu nespusă mulțumire susțeasă în toate folile noastre românești despre împărtășarea, organizare a românilor de pretutindene, pentru înfăptuirea idealului nutrit de veacuri, îmi iau voe și să adresez spre publicare căteva amănunte cu privire la organizarea și lucrarea noastră de aici că **Senatul central militar român**.

În 1 Octombrie 1918 s'a făcut **adunarea generală a ofițerilor și soldaților români din Transilvania, Ungaria, Bucovina, afiliatori în Viena și/jos.** După următorul de deschidere al căpitanului Traian Popa, de Dr. Iuliu Maniu ca reprezentant al consiliului Național Român într-o clădire tuturor românilor, a spus un cuvânt:

«Noi ofițeri și soldații români, în vremele acestei de prefecare politică a lumii întregi, în urma răsboiului universal, care totuții naționi își încheagă rândurile spre înfăptuirea celor mai scumpe idealuri, simțim că cu o forță nespusă de potență se săbat și înimile noastre de adevără români.

«Se trezeste în noi conștiința națională, care de veacuri a fost încășată din partea străinilor, cari până acum ne-au tratat, dar care conștiință liberă acăruia, izbucneste ca un vulcan clocitor de pe turnul nației noastre.

«Se achiază națională nea însemnată pe noi ofițieri și soldații români să ne întrunim într-o adunare generală, să ne încheagă rândurile, ca să înfruntăm valurile.

«Să mai vărtos să ne încheagă rândurile, pentru că toate celelalte națuni din fostă monarhie, habsburgică sau declarat de națuni libere și independente, și să-și compusă consiliu de răsărit.

«Având în vedere, că națunie română mai mult ca orice altă nație, are trebuie în aceste mărete, dar grele zile de organizare a filior săi, propun ca adunarea să aleagă din sunul său **«Senatul soldaților Români»** în frunte cu generalul I. Boeriu, care să organizeze mai departe și să conducă la bun sfârșit causa noastră sărbătă.

Senatul a fost aleș și în cîteva zile deținută de căpitanul Tr. Popa, era în general I. Boeriu cu trup cu suflet a pus în fruntea noastră, ca un cărmic în lepel, însuflețit și energetic al cauzei noastre sărbătă.

Mărețe clipe au fost, când generalul Iosefin de întrig corpul ofițerilor români, să prezentă soldaților noștri în curtea casarmei Regimentului 64 (din Trostisstrasse), unde îl săptăm un cotitură scurta și plină de stat și insuflețire.

Soldații, trăduti de neajunsurile răsboiului cumplit și a jugului străin, auzind vorbe atât de frumoase în limba dulce românească din gura unui general român, lăcrămând de bucuria aclamanii nesfășări, ridicându-se și chipile ce purtau mandrul nostru tricolor.

Senatul central militar român din Viena și-a manifestat, zin noaptea, în toate direcțiile, date în parte politice de Comitetul Național Român, iar apoi s'au întrebuințat încă multe minuni cu domnul colonel, care s'a despărțit de dânsii în chipul cel mai călduros.

Deputații români au felicitat călduroz de către căpitanul Tr. Popa, erau în parte direcționale, date în parte politice de Comitetul Național Român, iar apoi s'au întrebuințat încă multe minuni cu domnul colonel, care s'a despărțit de dânsii în chipul cel mai călduros.

O zinuită râmâne pentru noi zina de 17 Noemvrie n. 1918, când s'a sălmăstie steagul național, erau ofițieri și soldații următori.

Des de dimineață s'a prezenta în casarmă, ofițerii împodobiti cu cocarde tricolore.

La 9 ore dimineață soldații erau toți adunați și aşteptau începerea festivității.

La 10 ore a. m. s'a început serviciul sănătății steagului de protopilular militar I. Boeriu, preșofit militar Gh. Oprea și P. Popa.

Mare efect au avut și etenții pentru înfringerea și glorificarea noastre românești, precum și schimbarea textului la tropașul «Manteau, Doamne, poporul tău, unde în loc de biruință împăratului etc. s'a căntat: «Biruința oştirilor române drăguște!»

Furtunase strigăte de «Să trăească» și aplauze sgromotoane la izbucnire, când sergent maiorul din Orăștie Gh. Oprea a desfășurat steagul nostru steag național spre sfârșire.

Mulimea privată: la acest simbol na-

țional steagul în semn de credință, apărare și luptă pentru el până la moarte.

După aceste sublimi momente se ivesc din multime de deputat Simeonogov, care ca reprezentant al Consiliului Național Român arăta înția grea și măreția a neamului românesc sărac: «Să fim cu credința neclinită acestui steag, care e simbolul puterii și al unității noastre naționale, să-l ducem la deplină învingere, să luptăm pentru el până la ultima picătură de sânge, căci deacum nu mai luptăm pentru străini, ci pentru noi însine, pentru înțepătură cel mai scumpe ideal al nostru, pentru **unirea tuturor românilor!**»

Adunarea strigă neconvenit: **Așa-1 Trăiesc Consiliul Național Român!** Trăiesc Consiliul Național Român!

După aceasta părțile protopop militiar I. Serafin, în cîvine frumoase arătă devenire al credinței și cu glas făltit citește textul jurământului, urmat îndînd cu insuflare de toți ofițerii și soldații prezenți, care acălausă Consiliul Național și unirea înțegruitor neam românesc într'un singur corp.

In urmă pășește înaintea mulțimii di general I. Boeriu și cu un adevarat părinte al soldaților români da staturi în ce privește disciplina, ascultarea, solidaritatea și încrederea în nou înșine zicând: «Dacă toate acestea le veți împlini cu sfîrșit, vă asigur că cauza noastră națională va fi mantuiește.

Răspuns la cuvintele lui general au fost cărelelele: «Pe-al nostru steag e săptămâna și »Despre naționalitate românească cu atât, putem înțelege cînd se urmărește casarmă. Vrajii de farmecul acestor cărtări, care văde cănește luceafărul neamului nostru românesc înălțându-se pe orizonti și zicând cu de: «Acum ori niciodată crucește și altă soartă, care să se închine și crucei și să dușmanul!»

Viena, la 18 Noemvrie n. 1918.

Gheorghe Oprean, preot militar, secretarul sen. mil. român.

Trupe românești vor ocupa Ardealul și părțile mărginașe

Armata română înaintează, după un plan bine întocmit, în Ardeal. În curs de 2 săptămâni va lucea stăpânește asupra celor 20 judecături locuite de români.

Pentru a se evita ciocniri cu generalii generalul francez Franchet cere desarmarea și internarea tuturor trupelor germane ale lui Mackensen care trece prin Ungaria conform conveniei de armistițiu.

România înaintează și în Băñat, sănt aproape de Caransebeș.

Invitare comună

Urmănd înfrumurătorul **Consiliul central național român din Arad**, invitat în primăvara acestie de membrii **«Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu»**, pe cînd se desfășură **«Reuniunile române de înmormântare din Sibiu»** și pe cînd ei se alătură **«Reuniunii soldaților (Strada Bruckenthal Nr. 17, etaj)»**. Mercuri la 27 Noemvrie n. după amiază și anume rugăciunea cu membrii primăverii de înmormântare la 5%, și cei ai soldaților la ora 6.

Scopul înfrumurător: alegerea a 2 delegați la Marele adunare națională română, ce se va înțelege la 1 Decembrie n. c. în orașul Bălgard (Alba-Iulia).

Rugăm de căi mai numeroși participanți.

Sibiu, 24 Noemvrie n. 1918.

Pentru comitetele Reuniunilor Pandeleon Luciu, Vic. Tordășianu, președint.

Calendarul arhidiecezan.

Atragem atenția Onorajilor cetători asupra acestui inserat de pe pagina ultimă.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colectă deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor săpte orfani nevrăstici și a răduvei preotului Ioan Opriș, fost paroh al Cristișului și membru al sfatuului național român din Turda, a contribuit:

I. P. C. Sa Arhimandritul și Vi-carul arhiepiscopal Dr. Eusebiu R. Roșca 100 coroane.

Oferite se primesc la redacția ziarului nostru.

Inștiințare

La întrebarea făcută din mai multe părți, dacă feciorii noștri de 18-22 ani (născuți în anii 1896-1900) au să se prezinte la serviciul militar, sau nu, — răspundem, că, până la provocarea Consiliului nostru național central, nu au să se prezinte.

Sibiu, 10/23 Noemvrie 1918.

Consiliul național român pentru Sibiu și imprejurime.

Trei cereri pentru reușita marelui meeting dela Alba-Iulia

La 1 Decembrie st. n. a. c. popoarele lumii privesc cu atențune încordată asupra adunării noastre dela Alba-Iulia, și marea sa național român din Arad a cerut dela toți români să contribuie la reușita adunării. În acest scop subsemnatul își permite trei anumite:

1. Toți stenografilor români din Ardeal și Ungaria să rugă și să participe la călătoria aceasta la marea adunare, organizându-și anume;

2. Aranjatorii adunării naționale sănătății să le doce loc și prilej potrivit stenografilor români, pentru ca aceștia să poată amplifica chemarea;

3. Toate ziarurile noastre sănătății să reproducă aceste situri, pentru ca să ajungă la timp la cunoașterea celor vizăzi.

Istoria cere, ca nici un cuvânt să nu se peاردă pentru posteritate, când am ajuns să ne afirmăm în concursul popoarelor culte. Pentru a corăspunde așteptărilor, se cere concentrarea forțelor.

Acum a sosit timpul, când stenografia românească trebuie așezată la locul ei.

Apele

către concețienței noștri sibieni.

În noaptea de 2 sp̄e 3 Noemvrie 1918 o mare parte din concețienței noștri a suferit enorme pagube în urma jătuirei prăvăliilor, și în parte a locuințelor lor. Unii dintre acești concețienți au ajuns în situația cea mai durosoră. Jăfuitorii și spărgătorii furându-sau sau stricându-le și instrumentele manuale precum și materialul necesar pentru conducederea prăvăliilor, stau în față unui trist viitor.

Din necoreocarea aceasta, pentru noi, concețienții scăpă de jaf și furt, reese datorină umană de a nu îngriji de același despăjoi, și de a dărui pentru ei băremă atât că este indispensabil necesar, până când vor fi în stare să-și relua iar meseria pentru existență.

Ajutoare se primesc la următoarele bânci din Sibiu: Albina, — Sparkass, — Bodenkredit Anstalt, și la succursala Pester Komercialbank din Sibiu.

Sibiu, la 18 Noemvrie 1918.

In numele comitetului pentru ajutorarea concețienților sibieni rămași fără pâne în urma jăfuitorilor:

M. Breckner,
Teodor Doboi,

Gaido Kovats,
Nicolae Borsos.

Români

— Versuri de prilej —

Aleasă de clobanul Nic. Nartea din Vale
Neam frumos cu multe ramuri,
Ca și pomul roditor,
S'a desfășurat în veacuri
Poporul românior.

Trunchiul este România,
Ce-i de sine stătătoare.
Afară de-a sa grădăină
Stan crengile roditorale:

Prima creangă se intinde
Peste vîi, prete Carpăți,
Copărind prea minunate
Dealuri, șesuri, iubiti frajii, —

E Ardealul, — Bănatul,
Până "n' Tisa povestesc,
Maramureș și Crișana,
Toate 'n grădină românește.

Asă-i țara, pentru care
Dușmanii să năzuit
Să n-o schimbe 'ntr-o limbă,
Într-un ceas nenorocit.

Altă creangă se intinde
Printre râuri și izvoare,
Înre codri și coline,
Scumpene noastre odoare;

Și-i asă înconjurată,
Spun că-i "veselă grădină",
Unde cintă păsările,
E duluoasa Bucovina, —

Tara lui Ștefan cel Mare,
Care 'n lume seamănă n'are.

Ear a treia creangă trece
Peste Prut, acoperind
Basarabia întreagă,
și peste Nistru treând;

Tara și-a sănătatea!
Așteaptă-ninețat,
Sora mare să-i croiasă
Vîitorul luminat...

Peste Dunărea bâtrâna,
Printre sărbi, printre bulgari,
Risipite sturzurice
În aceste vremuri mari;

Când un vânt de primăvară
De noroc aducător,
Mângâie coroana mare
A pomului roditor.

Atunci toate, până la una,
Trunchi, și ramuri, și surcele,
De fieri tresă deodată:
Sate mari și măruntene
Vor scăpă de chii și rele!

Căci avut-am totdeauna
Credință în Dumneazău,
Și Eternul nu ne uită
Pe români, poporul său.

Cătănești

Foase verde viorele,
Colo 'n vale la Salcede
Să bat două tabere grele:
Așa trei plumburi prin ele
Ca frunzele prin nulele.

Vino, maică, și te uită,
Că și carba-i toată cruntă,
Nici nu-i carbă, nici nu-i nălbă,
Că e sănge pâna 'n barbă...

Frunzulă de sulfina,
Pângă mărului și suspină, —
Taci, mădro, nu suspină
Că io e mai eo! înțurnă, —

Numal nu te măriă,
Că de-o fi vrunt bine 'n țară,
Io mă 'ntorc acasă eară;
Dar de-o fi vreo răutate,

Merge-o, mădro, mai departe,
Să îți trimită o carte,
Carte 'n patru colțuri,
Scrisă cu lacrimi d'ele.

Convocare

Intelectuali, industriașii, meseriașii, negoțiatorii, economistii și municiorii români, cauri împăliniți 24 ani și au locuință stabilă în Cetatea Cisnădiei sunt invitați prin această a se întruni

Mercuri la 14/27 Noemvrie a. c.
la ora 11 a. m., în sala școalăi din Rășinari în scopul de a alege 5 delegați pentru marea adunare națională, care se va înțea în Alba-Iulia Dumineca, în 18 Noemvrie v. 1 Decembrie 1918.

Sibiu, în 14/27 Noemvrie 1918.

Din încredințarea Statului național român din Sibiu:
Dr. Ioan Stoia m. p.,
protopop

Știrile zilei

Din București. Regele Ferdinand I, în fruntea armatei române, a intrat în ziua de St. Arhanghel, cu mare ală, în capitala sa.

La Bucău au sosit Sâmbăta după amiază la ora 1 locotenentul pilot Niculescu, din armata română și căpitanul Baciu, ardelean de loc. Au plecat de Baciu cu aeroplani și au parcurs drumul în 2 ore până pe Câmpul libertății, unde au aterizat și unde au fost primiți cu mare insuflare. Publicația la alt loc al ziarului nostru *Apel*, trimis de frații noștri dela Marele carier general.

«*Alăi venit din rai,
Pasare cu dulce grai!*»

Fiindcă au purtat un răbobl în mod neobișnuit, femeile din Germania s-au adresat cără prezidenții consiliului național al felor franceze, către doamna Jules Steffried, și au rugat-o să împloiească la guvernul francez o indulcire a condițiilor de armistițiu.

Consilii felomilor franceze a hotărât în unanimitate să respingă cererea din Germania. Francezele zic, că deoarece fara nemțescă a purtat răboblul nelegal, condițiile armistițiului sănă depin îndrepărtăție și nu urmăresc sănă întărită dacă face cu neputință un nou răbobl.

† Vrd. Anastasia Georgia născ. Vlaicu din Boroșineu și-a dat sufletul în mâinile Creștinilor în 6/19 Noemvrie 1918, la 7 ore dimineață într-o casă de la vîță sală. Înmormântarea s-a făcut după ritual bisericistic ortodox în 8/21 Noemvrie la ora după amiază în Boroșineu. Odihnește în pace!

Fostul domitor Carol IV și maghiarii într-un consiliu ministerial, înțuit Joil în București, trimis în Ungarie la Zagreb, Aladár Balla, în raport cu despre activitatea sa în Croația, a spus și următoare:

Când polițișii români au copleșit Kulmer, Dušan Popović și alii înainte de proclamarea neamării Croației s-au prezentat în fața lui Carol Habsburg, fostul rege al Ungariei și-l zis: «Puteti simbol din tara ungurească oră și ori căt de mult voiaj, dar să rămăneți tot sub stăpânirea mea». Aceea lucru l-a declarat Carol Habsburg și Banul croat Anton Mihalovici. Și în același fel s-a exprimat și cătră cehi.

† Ioan Sâmpălean. Primul următorul anunț funerar: Subscriși cu inimă zdorbăită de durere aducem la cunoaștere că Ioan Sâmpălean, paroh ort. român în Salend, în îndeplinirea datorinjilor pentru redespărțirea noastră națională, într'un mod dureros și neasteptat, Luni în 18 Noemvrie n. 1918 dimineață la 8 ore a început să vîne în anul al 50-lea al vîții și al 26-lea al regnului său. În cimitirul său din Oseja tele scrisim defuncți se vor agera spre vesnică odinioară Joil în 21Noemvrie n. 1918 în cimitirul bisericistic ortodox din Sâlciu. Fiecăruia împărăță și pomeneirea binecuvântării, Sîlcud în 18 Noemvrie n. 1918. *Vad Victoria Sâmpălean*, soție, cu zece copii și alte numeroase rude.

De aleasă. Cu indignare am observat Duminecu dominoșare și tinerii sărupând alioase românești ale legioni române. Cerem ca astfel de fapte copărătășii și nepermeabile să nu se mai întâmple. Toate și la marginile.

In ceas rău. E' pe la începutul domniei lui Carol I, în Austria, și al IV-lea în Ungaria. Domnitorul fină de ani și cu puțină experiență, — ne povestește un ofițer, — avea să subscrive un act. În cadrul sa de lucru erau de fată căciuri conviseri, precum și frații monarhului, arhiducele Max, nou domitor, întreba celor doi juriu său: «Cum să mă subscrivă? Arhiducele Max, cam în giuha, îl răspunde: «Schreib nur: Karl der Letzte!». Gluma de-aunci să îngroșă de tot.

Po Insula Dracului. Fostul ambasador american în Viena, Penfeld, face propunerea ca împăratul Wilhelm să fie internat în Insula Dracului (*ile du Diable*, unde fusese deportat căpitanul Dreyfus).

In cercurile politice engleze din Londra se susține, că Wilhelm II, este după forme incomune tot împărat german și rege prusian. Guvernul actual german nu comunită să îl aducă în Anglia, deci domnitorul dela tronurile sale, în astăzi de împrejurii nu este excus, că Wilhelm are să găzduște în puterea perdetă pe un moment. (N're să mai vie, nici sănătatea sa).

† Emil M. Lungu, măestru ferar în Răsăjeni, după scurte suferințe a înecat în ziua lui Joil. În 8/21 Noemvrie în etate de 34 ani și în 11/16 Ian. la fericitie său căsători. Rămăște pământul ale decedatului său după sprijinul sădnă din cimitirul central din Răsăjeni în cripta familiară, Sâmbăta, în 10/23 Noemvrie, la orele 11. Odihnește în pace!

Marsul legionarilor români, text de I. Bross, muzică pentru voce (cor unison) și pian de Timotei Popovici, a apărut în tipar. Prețul unic ex. este 5 cor, plus porto 30 bani. Se capătă la autor în Sibiu, strada Cisnădiei 7 și la librăria arhidiceziană.

Aviz. Lectiile interrupte, din cauza boala spaniolă la școala civilă de fizie cu intermitență Asociației, se continuă luni în 25 Noemvrie l.c. — Rogări zilele române să se reproducă acest aviz.

Dirijunărea școalei.

Pentru conilii legionarilor români la fondul acesta de ajutorare au mai dat:

1. Sergeant majorul Nic. Mihu, Cor. 10—
2. Dir. Dir. Vasile Bologa
3. Căpitanul Vasile Barbu
4. Locot. Romul Perian
5. Advocat Dr. Ioan Fruma
6. Serg. major Nicolae Popu cu prilejul logodirii fratelui său Costanțin (Sâlcu) cu doșara Tanii Satu (Brasov).
7. Preotul mitropolitic Marcu Janete
8. Căpitanul Spiridon Moian
9. Măiestru croitor I. Petreacu

Sau în total K. 193—

Contribuirile de pâna aci Cor. 665— Bravi români! Dăruiți din avutul vostru pentru conilii legionarilor români. Daruri primește exacatorul consistorial Victor Tordășanu.

Unirea cu România. Cititi și răspundeti: «De ce trebuie să ne unim?», de Romulus Damian. De vânzare la toate librăriile și tutungerile.

Cărți și reviste

Calendarul Arhidicezian. A ieșit de sub tipar **Calendarul Arhidicezian pe anul 1919.** Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorice, anecdotice, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale bărbătorilor noștri răposări în vremea răsobitului.

De vânzare la **Librăria Arhidiceziană** în Sibiu. Prețul: 2 cor. 50 fileri (și porto 20 fil.) Ediția cu *sebastism costă 4 corone* (și porto 20 fil.) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc.

Frunzulă din răbobl. Versuri ardeleaniști. Adunate și alese de E. Hodos. O broșură de frumoase cântece. Costă 30 fileri. A se cere dela **Librăria Arhidiceziană**.

Concurs repetit

Pentru înfringătoare parohiei de cl. III Fundata, din protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român», în temeiul ord. Ven. Consistor Arhidiecezan Nr. 1084/1918 Bis.

Emisiunile impreunate cu acest post sănt căle fascioane în coala B pentru înregătirea veniturilor preoților de stat.

Concursule înzestrate cu documentele cerute sănt a se înainta subserbiciul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrișorilor regulamentului pentru parohii — se pot înăfisa înaintea alegătorilor spre a căntă, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, la 30 Octombrie 1918.

Oficial protopopesc al Branului în conțegere cu comitetul parohial.

Ivan Dan,
prot. on., adm. prot.

Cancelarie advocațială

Liberat de serviciul militar, mi-am redeschis cancelaria advocațială în Sibiu, strada Cisnădie Nr. 28.

(285) 1-1 **Dr. Mátýás Lazar,**
advoat.

Cancelarie advocațială

Inștiințez Onorata mea clientelă, că eliberez fiind de serviciul militar, mi-am redeschis cancelaria advocațială în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 7.

(286) 1-3 **Dr. Adolf Hirsch,**
advoat.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare:

Semînțe din agrul lui Cristos
cuvânturi bisericești pe toate Duminecu și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private
de

Zacharia Boiu, fost asesor const., etc.

Tomul I: Cuvânturi în Duminecu de peste an.

Tomul II: de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul III: la îmormântări, parastase și alte festivități funebrale.

Adau de texturi biblice pentru cuvânturi funebrale.

Cuvânturi funebrale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane

plus porto postal 3 Coroane.

La Librăria arhidicezană din Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca scolarilor

Îngrijite de **V. Stan**, profesor.

1. Legende, de S. Fl. Marian.
2. Epușat.
3. Legende populare, de V. Alecsandri.
4. Din lumea pasărilor, legende după S. Fl. Marian.
5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
6. Împăratul Traian.
7. Împăratul Rogojan.
8. În noaptea sfântă.
9. Tara pomilor.
10. Înălțarea Domnului Iisus Christos în Ierusalim.
11. În Nazaret.
12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr 10 fili, plus porto postal recomandat 40 fili.

In editura «Librăriei arhidicezane» din Sibiu-Nagyszeben a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfintilor Apostoli.

Tipărit în zilele Prezidentului Imperiului și Regelui Carol al IV-lea, cu binecuvântarea Înnalți Prezidentului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericilor ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor și a religiunilor grecă-orientale din Ucraina și Transilvania, consilier înalt de stat al Marestiajului Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legatură simplă K 15 — plus porto postal K 3 — Legatură imitație de piele K 20 — plus porto postal K 3 —.

Revanzătorilor îl se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.**Istoricul zidirii (1857—1906)**

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Matciu Voileanu.

Cu 24 ilustrații și 3 faesișme.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană:

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale—litaniopice.

Încercăți

In ziarul **Telegraful Român**, care apare de 3 ori pe săptămână, se publică cele mai ieftine

inserate și reclame

cu deplin succes. — Adresa: Administrația **Telegraful Român**,

— : : : Sibiu (Nagyszeben), Strada Măcelarilor 45. : : :

Cei ce fac comande pe temelii acestor reclame și inserate, să amintească totodată și numele folii noastre.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidicezană**, din Sibiu-Nagyszeben.

— Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar și 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferință cettă la congresul învățătorilor gr.-or. român din Biharia : :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fili. plus porto postal 6 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu**Predici**

de

Mihai Păcăiană,

protoiere presbiter.

și alii preoți din protopresbiteratul B.-Comlosului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidicezan

pe anul 1919

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Nu scapi ce îți scriș. *Versuri de astăzi*: Scrisoare din Italia. De trei zile. Mort. Depărte. Dicăsă. Ce mai e pe-acasă? Cătănești. Vorba românească, zicători din lumea românească. *Din seruirea celor dispuși*: Rogătoriea din urmă. Mama rănitilor. București. Târgu-pătră. *Eroti nu mu*: Sublocotenentul Nicolae Brote. Medicul Dr. Nică Aron. Sorin Barcanu. *Snow și istorioare*: Fa-raonul bicătar. Fata de om bogat și bogat de mizerie. Împără și dervis. Călcărul de altădată. Cu muscă și boala de mizerie. Prințedoașă treabă. Stiuță de noapte. *Pentru economi*: Să muncesc pe cufărul. Prințedoașă treabă. Sărăcini de galate. Patagăie (parădase). Cum se păstrează cartofii. Cuseală de noapte. Poamele vermeninoase. *De fel de fel*: Vremea d'apoi. Băile de soare. Olteț sau tuberculoză. Banii răspândesc boale. Objevi rău. Împrejurile nereverente. Despre lunasti. Calătorii pe jos. Alcoolul și răbojina. Apisal de grija milioanelor. Cătrăi mame. Copilul nu trebuie leginat. Turnul despărțitor. *Sărăcina mânăla*. Ojet bun de casă. Păstrarea merelor. Poruncile căsătoriei. *Sărăcina*.

Calendarul arhidicezan pe 1919 este imposibil și cu puțină ilustrație: George Cosbuc, Sublocotenentul Nicolae Brote, Dr. Nicolae Aron și Sorin Barcanu. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și luni de peste an, de mersul vremii, Caseli dominoare, tarifele nouă de poștă și de timbre, însemnările tăgădurilor, aranjate după abțibild și lumeni. Extras din catalogul librăriei arhidicezane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulalemente, blanșete și iconice.

Calendarul arhidicezan să împără în două ediții: o ediție cu *«Sematismul* bisericește, parohiale, cathechezi și învățători, și o altă ediție, populară, *fără sematism*.

Sematismul se vede și în broșură separată, cu 1 Cor., plus porto postal 20 fil. Atât librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere peste 10 exempli, se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu *«Sematism* 4 Coroane plus porto postal 20 filer. " fără " 2 Cor. 50 fil. " 20 "

": Cu trimitere recomandată porto postal 40 fileri. : :

,Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupu, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Lupaș

și alii preoți din protopiatul Săliște.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană din Nagyszeben-Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminarial

de

Aurel Popoviciu,

duhovno-econom seminar, instrucție de căsătorie bisericești și de tipic.

Aprobă de Preavenă. Consistor arhidicezan printr decisul din 21/VI/1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.